

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 25 sierpnia 2017 r.

BKO.1.0842.3.2.2017.MP2.PZ

Pan
Wojciech Saluga
Marszałek Województwa Śląskiego
ul. Ligonía 46
40-037 Katowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 39a ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 13 lipca 2006 roku o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy¹, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (dysponent Funduszu) przeprowadził w dniach od 24 do 28 kwietnia 2017 r. kontrolę u Marszałka Województwa Śląskiego (zwanego dalej „Marszałkiem”), w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Katowicach (zwanym dalej „WUP”), w Wydziale Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przy ul. Floriana 7. Zakres kontroli obejmował realizację przepisów normujących warunki i tryb dokonywania przez Marszałka wypłaty świadczeń ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na rzecz ochrony miejsc pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy.

Czynności kontrolne przeprowadzili: Pan Marcin Powęzka i Pan Paweł Ziętek, główni specjaliści w Biurze Kontroli, na podstawie upoważnień Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 kwietnia 2017 o numerach BKO.IV.0160.48.2017 i BKO.IV.0160.49.2017.

Celem kontroli było zbadanie i ocena prawidłowości dokonywania przez Marszałka, działającego przy pomocy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach, wypłat świadczeń

¹ Dz.U. z 2016 r., poz. 1256 j.t.

ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (zwanego dalej „Funduszem” lub „FGŚP”) na rzecz ochrony miejsc pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy, o których to świadczeniach mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, art. 5 ust. 2 pkt 1 oraz art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy² (zwanej dalej „ustawą”).

Na podstawie ustaleń kontroli, działalność jednostki w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Ocenę uzasadniają poniższe ustalenia kontroli:

W 2016 r. do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach, działającego w imieniu Marszałka, wpłynęło 11 wniosków od 11 przedsiębiorców o przyznanie świadczeń z Funduszu na rzecz ochrony miejsc pracy. W wyniku ich rozpatrzenia Marszałek zawarł 10 umów o wypłatę świadczeń.³

Kontrola objęto wszystkie ww. wnioski⁴ złożone przez przedsiębiorców na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy oraz 5 umów⁵ o wypłatę świadczeń zawartych na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy.

We wszystkich przypadkach, w ramach realizacji zawartych umów przedsiębiorcy składali do Marszałka harmonogram miesięcznych wypłat świadczeń oraz comiesięczne wykazy pracowników uprawnionych do świadczeń wypłacanych z Funduszu. Następnie Marszałek przekazywał na rachunki bankowe przedsiębiorców środki na wypłatę świadczeń. Wypłaty z Funduszu były realizowane w roku 2016 i/lub 2017.

I. Rozpatrywanie przez Marszałka wniosków przedsiębiorców

Wnioski składali pracodawcy w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2014 r. o swobodzie działalności gospodarczej⁶, w zgodzie z art. 3 ust. 1a ustawy. Wnioski były złożone zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy do Marszałka Województwa Śląskiego jako właściwego ze względu na siedzibę przedsiębiorcy, według wzoru określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2015 r.

¹ Dz.U. z 2017 r., poz. 842 j.t.

² Wykaz wniosków o przyznanie świadczeń złożonych do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach w 2016r.

³ Numer sprawy: RF-3010-1038/AW/2016, RF-3010-1123/AW/2016, RF-3010-901/JM-AW/2016, RF-3010-991/AW/2016, RF-3010-446/AW/2016, RF-3010-1048/AW/2016, RF-3010-964/AW/2016, RF-3010-19/AW/2016, RF-3010-101/AW/2016, RF-3010-970/AW/2016, RF-3010-100/AW/2016.

⁴ Umowy nr: 8/2016 z dnia 30.12.2016 r., 4/2016 z dnia 01.06.2016 r., 7/2016 z dnia 07.12.2016 r., 3/2016 z dnia 29.02.2016 r., 2/2016 z dnia 29.02.2016 r.

⁵ Dz. U. z 2016 r., poz. 1829, j.t. z późn. zm.

w sprawie przyznawania świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy⁷ (zwanego dalej „rozporządzeniem”). Wnioskodawcy występowali o przyznanie środków na wypłatę świadczeń z tytułu obniżenia wymiaru czasu pracy oraz na wypłatę składek na ubezpieczenia społeczne pracowników należnych od pracodawcy od przyznanych świadczeń, zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 1, art. 5 ust. 3 ustawy. Żaden z wniosków nie dotyczył wypłaty świadczeń z tytułu przestoju ekonomicznego.

Składany wniosek, lub jego uzupełnienie, zawierał przewidziane przepisami ustawy dokumenty oraz oświadczenia. Oświadczenia te składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

W 10, na 11 badanych, przypadkach⁸ wnioskujący przedsiębiorcy spełniali przesłanki określone w art. 3 ust. 1a i 2 ustawy, uprawniające do otrzymania pomocy na rzecz ochrony miejsc pracy, tj.:

- przeważający rodzaj wykonywanej przez przedsiębiorców działalności gospodarczej, według Polskiej Klasyfikacji Działalności, wskazywał na jej udział w określonych w art. 3 ust. 1a pkt 1 ustawy działach gospodarki, natomiast produkt tej działalności doznał ograniczeń ilościowych lub wartościowych w obrocie handlowym w następstwie wystąpienia czasowych ograniczeń wwozu towarów na terytoria innych krajów;
- wystąpił u nich spadek obrotów gospodarczych łącznie nie mniej niż o 15% w ciągu 3 kolejnych miesięcy przypadających w okresie po dniu 6 sierpnia 2014 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o przyznanie świadczeń, w porównaniu do łącznych obrotów z tych samych 3 miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego;
- nie posiadali zaległości w zobowiązaniach podatkowych, składkach na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne, składkach na Fundusz i Fundusz Pracy;
- nie występowały przesłanki do ogłoszenia upadłości;
- kwalifikowali się do udzielenia im pomocy de minimis.

W jednym badanym przypadku⁹ odmówiono zawarcia umowy z przedsiębiorcą w związku z niespełnieniem przez niego warunków określonych w art. 3 ust. 1a pkt 1 ustawy. Przeważający rodzaj wykonywanej działalności gospodarczej według PKD, wynikający z krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej nie mieścił się

⁷ Dz. U. z 2015 r., poz. 167, z późn. zm.

⁸ Numer sprawy: RF-3010-1038/AW/2016, RF-3010-1123/AW/2016, RF-3010-901/JM-AW/2016, RF-3010-991/AW/2016, RF-3010-446/AW/2016, RF-3010-1048/AW/2016, RF-3010-19/AW/2016, RF-3010-101/AW/2016, RF-3010-970/AW/2016, RF-3010-100/AW/2016.

⁹ Numer sprawy RF-3010-964/AW/2016.

w określonych ramach. Marszałek, pismem z dnia 31.10.2016 r. (10 dnia roboczego od dnia wpływu korekty wniosku¹⁰), tj. po terminie określonym w art. 9 ust. 2 ustawy (7 dni roboczych), odmówił zawarcia umowy o wypłatę świadczeń. Jak wyjaśniono¹¹, trzydniowe opóźnienie w odmowie nastąpiło w wyniku zawilej procedury kontroli wniosku oraz szczególnego skomplikowania sprawy.

W wyniku szczegółowej analizy dokumentacji stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nieterminowym udzieleniu odmowy zawarcia umowy z przedsiębiorcą. Dysponent Funduszu ocenia pozytywnie pomimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w tej części.

II. Realizacja umów o wypłatę świadczeń

W przypadku wniosków, w których Marszałek stwierdził spełnianie przez przedsiębiorcę warunków określonych w ustawie, wystąpiono, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy w terminie 7 dni roboczych od wpływu kompletnego wniosku, do dysponenta Funduszu o przyznanie limitu wydatków na wypłatę świadczeń. Wyjątek stanowił jeden wniosek¹², w przypadku którego Marszałek wystąpił do dysponenta Funduszu o przyznanie limitu wydatków 8 dnia roboczego. Jak wyjaśniono¹³, spowodowane to było przyjętą procedurą kontroli wniosku.

We wszystkich przypadkach wnioskowane limity na wypłatę świadczeń zostały przez dysponenta Funduszu przyznane. Następnie w terminie 7 dni od dnia uzyskania limitu wydatków Marszałek, podpisywał z przedsiębiorcami umowy o wypłatę świadczeń zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy. W jednym przypadku¹⁴ nie doszło do podpisania umowy w terminie określonym w art. 30a ust. 6 ustawy (tj. do dnia 31.12.2016 r.) i przedsiębiorca nie uzyskał uprawnień do składania comiesięcznych wykazów pracowników w ramach przyznanego limitu świadczeń.

Zawierane umowy były zgodne z wzorem określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia. Niezwłocznie po zawarciu umów przedsiębiorcy przedkładali harmonogram miesięcznych wypłat świadczeń, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy. Następnie Marszałek składał dysponentowi Funduszu zapotrzebowania na środki na wypłatę świadczeń, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy (świadczenie na częściowe zrekompensovanie wynagrodzenia

¹⁰ Wniosek złożono w dniu 03.10.2016 r.; 10.10.2016 r. wezwano do uzupełnienia wniosku; korekta złożona w dniu 17.10.2016 r.

¹¹ Wyjaśnienia z dnia 27.04.2017 r.

¹² Numer wniosku RF-3010-991/AW/2016.

¹³ Wyjaśnienia z dnia 27.04.2016 r.

¹⁴ Numer wniosku RF-3010-1048/AW/2016.

z tytułu obniżenia wymiaru czasu pracy) oraz środki, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy (na opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne pracowników należnych od pracodawcy), zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy oraz według wzoru określonego w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

Podstawę do przekazania środków Funduszu stanowiły umowy o wypłatę świadczeń oraz zatwierdzone do wypłaty przez głównego księgowego oraz osoby upoważnione przez Marszałka¹⁵ wykazy pracowników uprawnionych do świadczeń z Funduszu. Wykazy składane były przez przedsiębiorców według wzoru określonego w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

Środki Funduszu przekazywane były przez Marszałka na rachunki przedsiębiorców z dołu co było zgodne z art. 11 ustawy.

Beneficjenci składali wykazy za okres od pierwszego dnia, za który świadczenie było należne, do ostatniego dnia miesiąca i następnie co miesiąc do końca każdego miesiąca, za który świadczenie było należne, tj. zgodnie z art. 11 ustawy. Wyjątek stanowiła wypłata z III wykazu jednej umowy¹⁶. Przedsiębiorca złożył wykaz w dniu 03.03.2017 r. (data nadania 02.03.2017 r.), tj. po terminie określonym w § 1 ust. 3 pkt 2 umowy (do końca każdego miesiąca, za który świadczenie jest należne). Marszałek odmówił¹⁷ wypłaty świadczenia, lecz po rozpatrzeniu prośby wnioskodawcy¹⁸, biorąc pod uwagę cel ustawy, wypłacono środki w kwietniu 2017 r.¹⁹

Świadczenia przysługujące pracownikom zatrudnionym u przedsiębiorcy i ujętym w wykazach wypłacane były przez łączny maksymalny okres 6 miesięcy w okresie 12 miesięcy od dnia podpisania umowy o wypłatę świadczeń, zgodnie z art. 6 ustawy.

Tytuły wypłat były zgodne z określonymi w art. 5 ust. 2 i 3 ustawy i § 1 zawieranych umów. Kwoty wypłacanych z Funduszu świadczeń nie przekraczały w wymiarze miesięcznym na jednego pracownika 100% zasiłku dla bezrobotnych, zwiększonego

¹⁵ Upoważnienie Marszałka Województwa Śląskiego nr 00238/15 z dnia 4 grudnia 2015 r. dla wicedyrektora WUP w Katowicach do załatwiania spraw w imieniu Marszałka; Upoważnienie Marszałka Województwa Śląskiego nr 00239/15 z dnia 4 grudnia 2015 r. dla wicedyrektora WUP w Katowicach do załatwiania spraw w imieniu Marszałka; Upoważnienie Marszałka Województwa Śląskiego nr 00237/15 z dnia 4 grudnia 2015 r. dla dyrektora WUP w Katowicach do załatwiania spraw w imieniu Marszałka; Upoważnienie Marszałka Województwa Śląskiego nr 00056/16 z dnia 30 marca 2016 r. dla dyrektora WUP w Katowicach do załatwiania spraw w imieniu Marszałka; Upoważnienie Marszałka Województwa Śląskiego nr 00057/16 z dnia 30 marca 2016 r. dla wicedyrektora WUP w Katowicach do załatwiania spraw w imieniu Marszałka; Upoważnienie Marszałka Województwa Śląskiego nr 00058/16 z dnia 30 marca 2016 r. dla dyrektora WUP w Katowicach do załatwiania spraw w imieniu Marszałka.

¹⁶ Umowa nr 7/2016 z dnia 07.12.2016 r. z wniosku nr RF-3010-991/AW/2016

¹⁷ Pismo Marszałka znak: RF-3010-991/AW/2016 z dnia 14.03.2017 r.

¹⁸ Pismo wnioskodawcy z dn. 28.03.2017 r., data wpływu do WUP w Katowicach 30.03.2017 r.

¹⁹ Pismo Marszałka zawiadamiające o wypłacie znak: RF-3010-991/AW/2016 z dnia 12.04.2017 r.

o wysokość składek na ubezpieczenia społeczne należne od pracownika. Wysokość wypłat z Funduszu była proporcjonalna do obniżonego wymiaru czasu pracy w myśl art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy. Przedsiębiorcy otrzymywali również środki Funduszu przeznaczone na składki na ubezpieczenia społeczne należne od pracodawcy, naliczone od kwoty dopłaty dla pracownika, w zgodzie z art. 5 ust. 3 ustawy. Przedsiębiorcy uzupełniali otrzymane z Funduszu miesięczne dofinansowanie na rzecz pracowników objętych obniżonym wymiarem czasu pracy co najmniej do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy.

Świadczenia i wynagrodzenia określone przepisami ustawy były niezwłocznie wypłacane przez przedsiębiorców uprawnionym pracownikom. W terminie 30 dni od dnia otrzymania środków Funduszu przedsiębiorcy przekazywali Marszałkowi potwierdzenia wypłaty świadczeń, zgodnie z § 7 rozporządzenia. Beneficjenci składali również oświadczenia o niedokonywaniu wypowiedzeń pracownikom umów o pracę z przyczyn nie dotyczących pracowników, zgodnie z § 3 umów o wypłatę świadczeń.

Marszałek każdorazowo sporządzał odpowiednie zaświadczenie o udzielonej pomocy de minimis. Wskazywał w nim dane beneficjenta, wartość udzielonej pomocy brutto w złotych i euro oraz podstawę prawną udzielonej pomocy.

W wyniku szczegółowej analizy dokumentacji stwierdzono nieprawidłowość polegającą na przekroczeniu 7-dniowego terminu przekazania dysponentowi Funduszu wniosku Marszałka o przyznanie limitu na wypłatę świadczeń z FGŚP. Dysponent Funduszu ocenia pozytywnie pomimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w tej części.

Wobec powyższych ustaleń kontroli zalecam podjęcie działań zmierzających do zapewnienia określonego w ustawie, terminowego:

- udzielania odpowiedzi o odmowie zawarcia z przedsiębiorcą umowy o wypłatę świadczeń - zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy;
- występowania do dysponenta Funduszu o przyznanie limitu wydatków – zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy.

Jednocześnie informuję, że marszałek województwa ma prawo, w terminie 7 dni od dnia otrzymania powyższych zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia, zgodnie z art. 39c ust. 2 ustawy.

W przypadku braku zastrzeżeń, proszę o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń, w terminie 30 dni od otrzymania niniejszego pisma.

z up.
MINISTER
Stanisław Szwed
SEKRETARZ STANU

Do wiadomości:

Pan Grzegorz Sikorski
Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach
ul. Kościuszki 30
40-048 Katowice